

دانشگاه منتان

بسم الله الرحمن الرحيم

گروه مطالعات قضای اسلامی

دوفصلنامه علمی- پژوهشی

مطالعات فقه و حقوق اسلامی

سال سیزدهم - شماره بیست و پنج - پاییز و زمستان ۱۴۰۰

این شماره به درخواست و مشارکت پژوهشگاه قوه قضائیه آماده و منتشر شده است.

صاحب امتیاز: دانشگاه سمنان
مدیر مسؤول: دکتر عظیم حمزنیان
سردبیر: دکتر حمید مسجدسرائی

اعضای هیأت تحریریه (به ترتیب حروف الفبا)

محمد ابوعطا (دانشیار حقوق خصوصی دانشگاه سمنان)
جلیل امیدی (استاد حقوق جزا و جرم شناسی دانشگاه تهران)
علی اکبر ایزدی فرد (استاد فقه و حقوق اسلامی دانشگاه مازندران)
احمد باقری (استاد فقه و حقوق اسلامی دانشگاه تهران)
مصطفی جباری (دانشیار فقه و حقوق اسلامی دانشگاه سمنان)
حمید مسجدسرائی (دانشیار فقه و حقوق اسلامی دانشگاه سمنان)
حسین مهرپور (استاد حقوق خصوصی دانشگاه شهید بهشتی)

مدیر داخلی: علی برهانی

ویراستار علمی: دکتر حمید مسجدسرائی

مشاور فنی: دکتر رحمان معرفت

ویراستار چکیده‌های انگلیسی: دکتر جعفر سلمان زاده

ناظر چاپ: حمیدرضا مولایی

نشانی دفتر مجله: سمنان، دانشگاه سمنان، دانشکده علوم انسانی، دفتر مجله مطالعات فقه و حقوق اسلامی، تلفن: ۰۲۳-۳۱۵۳۲۱۸۳

پست الکترونیکی: feqh@semnan.ac.ir

آدرس اینترنتی: <http://feqh.journals.semnan.ac.ir>

ناشر: انتشارات دانشگاه سمنان

چاپ: نفیس، سمنان، خیابان ابوذر، تلفن: ۰۲۳-۳۳۳۳۵۱۰۵

- این نشریه بر اساس مجوز ۸۸/۷۱۳۰ مورخ ۸۸/۹/۸ اداره کل مطبوعات داخلی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی منتشر می‌شود.
- این نشریه بر اساس رأی شماره ۸۹/۱۱/۳۶۹۲۵ مورخ ۱۳۸۹/۸/۸ کمیسیون بررسی نشریات علمی کشور، حائز رتبه علمی - پژوهشی شده است.
- این نشریه در مرکز ISC و SID و Noormags نمایه شده است.

راهنمای تنظیم و ارسال مقاله

- ۱- مقاله ای در فرایند بررسی و داوری قرار می گیرد که بیشتر منتشر نشده و برای چاپ یا قرار گرفتن در چرخه بررسی و داوری، همزمان به سایر مجلات علمی ارسال نشده باشد.
- ۲- درج مشخصات کامل نویسنده یا تمامی نویسندگان شامل: نام و نام خانوادگی، مرتبه علمی، نام کامل رشته تخصصی، نام کامل دانشگاه، تلفن ثابت و همراه، فاکس، ایمیل و نشانی پستی، الزامی است. در مقاله های مشترک، نویسنده مسئول باید معرفی گردد.
- ۳- مقاله باید دربردارنده عنوان (گویا و کوتاه)، چکیده فارسی و انگلیسی (بین ۱۰۰ تا ۱۵۰ کلمه) و کلید واژه فارسی و انگلیسی (۳ تا ۵ واژه)، طرح مسأله، تبیین و تشریح استدلالی و تحلیلی موضوع، نتیجه (و پیشنهاد) و فهرست منابع باشد.
- ۴- مقاله باید اصیل و حاصل تحقیق و پژوهش نویسنده بوده و دارای نوآوری باشد. از این رو مقاله ترجمه شده غیر قابل پذیرش است.

۵- راهنمای تنظیم اندازه و قلم مقالات

موضوع	اندازه	فونت
عنوان مقاله	Bold 15	B Zar
اسامی نویسندگان	12	B Zar
متن چکیده فارسی و کلید واژه ها	11	B Zar
تیتراهای اصلی	Bold 14	B Zar
تیتراهای فرعی	Bold 13	B Zar
متن اصلی و ارجاعات درون متنی (بدون نیم فاصله)	13	B Zar
پاورقی ها	10	B Zar
منابع پایانی	11	B Zar

راهنمای تنظیم فاصله ها

موضوع	اندازه
نوع صفحه	A4
تعداد صفحات	حداکثر ۲۷ صفحه
فاصله بین خطوط	۱ (single)
حاشیه بالا	2.5
حاشیه پایین	7.85
حاشیه راست	4.75
حاشیه چپ	4.75

۶- اعلام پذیرش مقاله برای چاپ، پس از تایید داوران و مشاوران علمی، منوط به تصویب هیأت تحریریه است.

۷- پس از صدور پذیرش، حق چاپ مقاله همواره برای مجله محفوظ است.

۸- از ارسال مقاله توسط دانشجو یا دانش آموخته کارشناسی و کارشناسی ارشد به تنهایی و بدون مشارکت استاد خودداری شود.

۹- مسئولیت درستی و نادرستی مقاله از هر حیث با نویسنده(گان) است.

۱۰- روش استناد در مقاله باید «درون متنی» و به شرح زیر باشد:

- برای کتاب: (نام خانوادگی نویسنده، سال انتشار: شماره جلد/ شماره صفحه) مانند: (نجفی، ۱۴۱۲: ۵۷/۳).

- اگر از یک نویسنده چند کتاب در یک سال چاپ شده باشد با حروف a, b, c... در کنار سال انتشار از یکدیگر مجزا می کنیم، نمونه: (جباری، ۱۳۸۲: ۸۵/۴) و (جباری، ۱۳۸۲: ۵۵/۲)

- برای مقاله: (نام خانوادگی نویسنده، سال انتشار: شماره صفحه). برای نمونه: (باقری، ۱۳۹۰: ۳۵).

۱۱- مواردی چون شرح اصطلاحات، جملات توضیحی و شکل لاتین واژه ها در پانویس آورده شود.

۱۲- فهرست منابع در پایان مقاله بر حسب حروف الفبایی نام خانوادگی نویسنده و بدون تفکیک منابع عربی از فارسی، به شرح زیر تنظیم گردد.

- برای کتاب: نام خانوادگی و نام نویسنده (یا نام مشهور برای علمای درگذشته) (سال انتشار)، نام کتاب (پررنگ شود)، نام مترجم، شماره جلد، نوبت چاپ، محل چاپ: نام ناشر.

برای نمونه: نجفی(صاحب جواهر)، محمد حسن (۱۳۹۱ق)، جواهر الکلام فی شرح شرائع الاسلام، ج ۲، چ ۳، تهران: دار الکتب الاسلامیه.

- برای مقاله: نام خانوادگی و نام صاحب اثر(سال انتشار)، عنوان مقاله (پررنگ شود)، نام کامل مجله، شماره مجله، شماره صفحات.

برای نمونه: باقری، احمد (۱۳۸۶ش)، حدیث لا ضرر و اختلاف در اثبات حکم، مطالعات فقه و حقوق اسلامی، ۱۹، ۲۵-۴۵.

- نام کتاب و عنوان مقاله باید سیاه (bold) شود.

- منابع لاتین بعد از منابع فارسی و عربی به صورت الفبایی انگلیسی درج شود.

۱۳- نشریه در قبال ارسال نظرات داوران برای مقالات پذیرفته نشده، تعهدی ندارد.

۱۴- حق ویراستاری، تلخیص و چاپ مقاله برای مجله محفوظ است و مقاله دریافتی اعم از این که رد یا پذیرفته شود، بازگردانده نخواهد شد.

۱۵- پس از ارسال مقاله به مجله، ارتباط با نویسنده مانند اعلام وصول، وضعیت مقاله در فرایند گردش کار و تمام مکاتبات بعدی تنها از طریق پایگاه الکترونیکی (سامانه) مجله امکان پذیر است. لطفاً از تماس غیر ضروری خودداری کرده و وضعیت مقاله خود را صرفاً از طریق سامانه مجله پیگیری کنید.

۱۶- ترتیب چاپ مقالات هر شماره، بر اساس فهرست الفبایی نام خانوادگی نویسنده تنظیم می شود.

فهرست مطالب

- عنوان صفحه
- **حريم خصوصی تابعان و پیوند آن با قضا، فقه، اخلاق و سیاست جنائی** ۱۱
سعید اکرادی / رضا نیکخواه سرنقی / سیامک جعفرزاده
 - **اعتبار اثباتی بینہ مدعی علیه در دعاوی مدنی و کیفری** ۳۷
روح الله اکرمی / عزیزالله فهیمی
 - **موازن فقہی و تفسیر قضائی قوانین کیفری؛ نقد نظر هیأت عمومی دیوان عالی کشور در تشدید شتاق تعزیری** ۷۳
جلیل امیدی / مرتضی جوانمردی صاحب
 - **استقلال ساختار قضائی به مثابه ابزاری اساسی در تحقق امنیت قضائی در الگوی دادرسی اسلامی** ۹۹
احسان آهنگری / مسعود جهان دوست دالنجان
 - **بررسی فقہی دادرسی الکترونیک و آسیب شناسی آن** ۱۲۹
محمد بهرامی خوشکار / عباس عسگری
 - **آثار تفکیک امور حکمی از امور موضوعی در دادرسی اسلامی** ۱۵۳
علی اکبر جعفری ندوشن / مرتضی صمدی / علی مختاری چهاربری
 - **جریان یا عدم جریان قاعده درأ در قصاص با تأکید بر قانون مجازات اسلامی ۱۳۹۲** ۱۷۷
احمد حاجی ده آبادی
 - **سیر تحولات مستند سازی حکم در فرض خلأ قانون در حقوق ایران** ۲۱۳
علی عباس حیاتی
 - **تساوی سلاح ها از منظر فقه و قوانین جمهوری اسلامی ایران** ۲۳۹
علی خرمیان / رضا دانشور ثانی

- نهاد ناظر، بر آیند بهبود یافته هیأت منصفه در ساختار قضای اسلامی ۲۶۷

سید حسن داودالموسوی / سید محمد حسن طاهایی
- رویکرد شناسی فقهی تقدّم اسناد رسمی بر عادی در نظام مسائل قضای اسلامی ۲۸۹

مهدی ساجدی / نوید امساک
- آسیب شناسی شرایط شهادت شهود با رویکرد مدیریت تعارض منافع در قضای اسلامی ۳۱۳

سعید سیاه بیدی کرمانشاهی
- اهداف نظام دادرسی کیفری، چشم اندازی اسلامی ۳۳۹

غلامحسن کوشکی
- عزیمت غیر ساختارمند نظام ادله اثبات کیفری به وادی کشف حقیقت با تأکید بر قسامه ۳۵۹

عادل علیپور / حسین گلدوزیان
- امکان سنجی صیوررت عدالت بر مبنای تسجیل احراز توبه ۳۹۱

شقایق عامریان / محمدرضا کیخا
- معیار انتخاب حالفان در قسامه قتل عمدی ۴۱۵

حسن غوث / حسین ناصری مقدم
- اعتبارسنجی اماره قانونی و قضائی در دادرسی کیفری ۴۴۳

زهره سادات مناقب / سید مصطفی مناقب
- بازپژوهی شرط اسلام قاضی در دعاوی مرتبط با احوال شخصیه... ۴۷۳

سید رسول موسوی / حکیمه صفائی محمدآبادی
- امکان سنجی استناد به ادله غیر قانونی برای اثبات جرم در... ۴۹۷

وحید نکونام

یادداشت سردبیر

نشریه مطالعات فقه و حقوق اسلامی همسو با اهداف و سیاست های کمیسیون نشریات علمی کشور و با کمک، همدلی و مشارکت اعضای محترم هیأت تحریریه و البته ضمن پشتیبانی قلم نویسندگان مقالات، به یاری خداوند متعال توانسته است مسیر دشوار خود را تا بدینجا طی کرده و بیست و پنجمین شماره پیاپی خود را در آستانه انتشار قرار دهد.

شماره حاضر با وجه امتیاز نسبت به شمارگان قبلی، با اختصاص کلیه مقالات خود به ویژه نامه «دادرسی و قضای اسلامی»، حاصل تلاش مشترک دانشگاه سمنان و پژوهشگاه قوه قضائیه (گروه مطالعات قضای اسلامی) است که پیرو فراخوان عمومی در اوایل سال جاری و دریافت بیش از یکصد مقاله واصله و طی فرآیند متعارف داوری و ممیزی، آماده انتشار گردیده است.

از آنجا که سند تحوّل قضائی به عنوان چراغ راه عمل قوه قضائیه مورد تأیید مقام معظم رهبری قرار گرفته و یکی از محورهای اصلی این سند، تحقق الگوی قضای اسلامی و دادرسی اسلامی می باشد از اینرو نظر به اهمیت بحث قضای اسلامی و با هدف تبیین زوایای مختلف این موضوع و با مدنظر قرار دادن محورهای متعدد و متکثر مطرح در فراخوان همایش، کلیه مقالات شماره حاضر به این ویژه نامه اختصاص پیدا کرد که در همینجا لازم است از پیشنهاد و ابتکار مدیر محترم گروه مطالعات قضای اسلامی جناب حجت الاسلام و المسلمین دکتر کیخا فرزانه و مساعی و اهتمام بی دریغ ایشان در تمامی مراحل آماده سازی این ویژه نامه تشکر و قدردانی خود را ابراز نمایم.

امید است اینگونه تعاملات و هم افزایی های علمی، موجب غنی تر شدن هرچه بیشتر سطح کیفی نشریه گردد.

در پایان مجدداً بر خود فرض می‌دانم از کلیه داوران گرامی که در مراحل داوری این شماره نیز بدون هیچگونه چشمداشتی دست یاری ما را صمیمانه فشرده و در تولید این اثر نیز یاریگر نشریه بودند، اظهار تشکر داشته باشم.

و الله المستعان

سر دبیر

کمیته علمی ویژه نامه

رئیس کمیته علمی: حجت الاسلام و المسلمین دکتر محمدامین کیخای فرزانه

اعضای کمیته علمی:

- دکتر حمید مسجدسرایبی
- دکتر احسان بابایی
- دکتر حامد رستمی نجف آبادی

دبیر کمیته علمی: دکتر مسعود جهان دوست

کمیته داوران

داوران خارجی:

- حجت الاسلام و المسلمین جناب آقای قدرتی (معاون حقوقی قوه قضائیه)
- حجت الاسلام و المسلمین دکتر مهدی هادی (قائم مقام معاونت حقوقی قوه قضائیه و رئیس پژوهشگاه قوه قضائیه)
- دکتر ذبیح الله خداییان (معاون محترم رئیس قوه قضائیه و رئیس سازمان ثبت اسناد و املاک کشور)
- دکتر عباس تدین (استادیار دانشگاه آزاد اسلامی تهران مرکز)
- دکتر بی بی رحیمه ابراهیمی (استادیار دانشگاه شهید مطهری)
- دکتر سید مجتبی حسین نژاد (دانشیار موسسه آموزش عالی پارسا)
- دکتر محمدحسن حسنی (استادیار دانشگاه دامغان)
- دکتر صدیقه حاتمی (دانش آموخته دکتری فقه و حقوق اسلامی)
- دکتر حسن پوربافرانی (دانشیار دانشگاه شیراز)
- دکتر سید محمود مجیدی (استادیار دانشگاه دامغان)
- دکتر محمد حسن نجاری (دانش آموخته دکتری فقه و حقوق اسلامی)
- دکتر الهام حیدری (استادیار دانشگاه شهرکرد)

- دکتر سید محمد مهدی ساداتی (استادیار دانشگاه شیراز)
- دکتر علیرضا عالی پناه (استادیار دانشگاه شهید بهشتی)
- دکتر محمدرسول آهنگران (استاد پردیس فارابی دانشگاه تهران)
- دکتر مهدیه لطیف زاده (دانش آموخته دکتری فقه و حقوق اسلامی)
- دکتر نرگس فهیم (دانش آموخته دکتری فقه و حقوق اسلامی)
- دکتر عبدالرضا فرهادیان (استادیار دانشگاه آزاد اسلامی کاشان)
- دکتر مهدیه غنی زاده (دانش آموخته دکتری فقه و حقوق اسلامی)
- دکتر مجتبی غفاری (استادیار دانشگاه آزاد اسلامی مهدیشهر)
- دکتر اصغر آقا مهدوی (دانشیار دانشگاه امام صادق علیه السلام)
- دکتر سعید مولوی وردنجان (استادیار دانشگاه شهرکرد)
- دکتر رشید قدیری (استادیار دانشگاه شهرکرد)
- دکتر مسعود بسامی (استادیار دانشگاه آزاد اسلامی کرمانشاه)
- دکتر سعید نظری توکلی (استاد دانشگاه تهران)
- دکتر ابوالفضل علیشاهی قلعه جوقی (دانشیار دانشگاه فرهنگیان)

داوران داخلی (اعضای شورای علمی گروه مطالعات قضای اسلامی پژوهشگاه قوه قضائیه):

- دکتر حمید مسجدسرای (دانشیار دانشگاه سمنان و سردبیر مجله)
- دکتر حامد رستمی نجف آبادی (استادیار دانشگاه مذاهب اسلامی)
- دکتر احسان بابایی (استادیار دانشگاه علوم قضایی و خدمات اداری)
- حجت الاسلام و المسلمین دکتر محمد امین کیخای فرزانه (قاضی دادگستری و مدیر گروه مطالعات قضای اسلامی پژوهشگاه قوه قضائیه)
- دکتر سعید محبوب (مدیر گروه حقوق خصوصی دانشگاه ادیان و مذاهب)